Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп1 6/2018
14.06.2018. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Ивић, председника већа, Катарине Манојловић-Андрић и Јасминке Станојевић, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, свих из ..., које заступа пуномоћник Jozsa Laszlo, адвокат из ..., улица ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 23 У 16667/14 од 22.01.2015. године, са противном странком Агенцијом за реституцију Републике Србије, Подручна јединица Нови Сад, у предмету враћања одузете имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 14.06.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

Захтев се **УВАЖАВА, ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Управног суда 23 У 16667/14 од 22.01.2015. године, тако што се уважава тужба АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, свих из ..., поништава закључак Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Нови Сад број 46-040074/14 од 21.11.2014. године и предмет враћа Агенцији за реституцију Републике Србије, Подручној јединици Нови Сад, на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом одбијена је тужба подносилаца захтева поднета против закључка Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Нови Сад број 46-040074/2014 од 21.11.2014. године, којим је одбачен захтев тужилаца, поднет дана 03.03.2014. године, заведен под бројем 46-040074/2014, за враћање одузете имовине, односно обештећење, бившег власника ЖЖ, као неуредан.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због погрешне примене материјалног права и због повреда правила поступка, подносиоци захтева наводе да је побијана пресуда донета уз повреде одредаба члана 33. Закона о управним споровима јер није одржана усмена јавна расправа. Истичу да је тужени орган био дужан да прекине управни поступак с обзиром да су дана 29.11.2014. године поднеском обавестили тужени орган да су поднели ванпарнични предлог ради рехабилитације бивше власнице, а што представља претходно питање у реституционом поступку. Управни суд је имао могућност да провери наводе о покренутом поступку рехабилитације на усменој јавној расправи која није заказана. Сматрају да је тужени орган прво требало да поступи у складу са одредбама члана 58. Закона о општем управном поступку, а тек у случају евентуалног непоштовања датог накнадног рока да

приступи примени члана 43. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Предлажу да суд захтев уважи и укине или преиначи побијану пресуду.

Противна странка је доставила списе предмета без одговора на захтев.

Врховни касациони суд је о захтеву одлучивао у поновном поступку, поводом Одлуке Уставног суда Уж-733/16 од 11.05.2018. године, којом је усвојена уставна жалба тужилаца и утврђено да је пресудом Врховног касационог суда Узп 218/15 од 19.11.2015. године повређено право подносилаца уставне жалбе на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Истом одлуком поништена је пресуда Врховног касационог суда Узп 218/15 од 19.11.2015. године и одређено је да исти суд донесе нову одлуку о захтеву подносилаца уставне жалбе за преиспитивање пресуде Управног суда 23 У 16667/14 од 22.01.2015. године. Пресудом Врховног касационог суда Узп 218/15 од 19.11.2015. године одбијен је захтев тужилаца за преиспитивање тужбом оспорене пресуде Управног суда.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, тужени орган је оспореним закључком правилно нашао да тужиоци уз поднети захтев нису поднели извод из матичне књиге рођених, односно умрлих, као и друге доказе на основну којих се могу несумњиво утврдити тражени подаци, нити обавезне доказе из члана 42. став 4. тачка 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, и то за податке из става 3. тачка 6. тог члана, извод из матичне књиге, решење о наслеђивању, извод из регистра правних лица, односно други доказ на основу којег се може несумњиво утврдити правна веза подносилаца захтева са бившим власником, због чега је правилно одбацио захтев тужилаца као неуредан, применом одредбе члана 43. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Оцењујући законитост побијане пресуде сагласно Одлуци Уставног суда Уж-733/16 од 11.05.2018. године, која је општеобавезујућа према одредбама члана 166. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС" 98/2006) и члана 7. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС" 109/2007, 99/2011, 18/2013-одлука УС, 103/2015 и 40/2015-др. закон), Врховни касациони суд налази да је Управни суд побијаном пресудом повредио правила поступка на штету подносилаца захтева повредом права на правично суђење зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије.

Право на правично суђење гарантовано одредбом члана 32. став 1. Устава, између осталог, гарантује "право на приступ суду", при чему ово право није апсолутно право – оно може бити предмет ограничења, али не може да се ограничи или умањи приступ појединца на такав начин или у толикој мери да се сама суштина права оштети (видети De Geouffre de la Pradelle против Француске, пресуда Европског суда за људска

права од 16. децембра 1992. године, Серија А, бр. 253-Б, п. 41, став 28). Судска одлука о нечијем праву или обавези мора бити донета у поступку који је спроведен у складу са важећим процесним законом, применом меродавног материјалног права и образложена на уставноправно прихватљив начин, јер би се у супротном могла сматрати резултатом арбитрарног поступања и одлучивања надлежног суда.

Како је закључком туженог органа одбачен захтев тужилаца за враћање имовине, као неуредан, јер нису испуњени услови из одредбе члана 42. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, с обзиром на то, да уз захтев нису доставили исправу о подржављењу имовине, по схватању Уставног суда, које у свему прихвата и овај суд, одбацивање захтева, као неуредног, не може наступити уколико подносиоци захтева претходно нису позвани да захтев допуне на одређен начин и у одређеном року, уз упозорење да ће, у противном, њихов захтев бити одбачен, сагласно члану 58. ст. 1. и 2. Закона о општем управном поступку. Право на приступ суду, као сегмент права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава, подразумева и то да надлежни управни орган омогући лицу о чијем праву расправља да изнесе све чињенице и доказе на којима заснива захтев, при чему орган не сме дозволити да незнање и неукост тог лица буде на штету права које му по закону припада. По оцени Уставног суда, коју прихвата и овај суд, управни органи су дужни да поступају по Закону о општем управном поступку када у управним стварима решавају о правима или обавезама неког лица, при чему се странкама мора омогућити да што лакше заштите и остваре своја права и правне интересе тако што ће орган позвати подносиоце захтева да отклоне недостатке који спречавају поступање по захтеву и одредити им рок да то учине уз упозорење да ће захтев бити одбачен, ако благовремено не поступе по налогу органа.

Неосновани су наводи захтева којима се указује на то, да је пресуда Управног суда донета супротно члану 33. Закона о управним споровима јер је обавезно требало одржати расправу, с обзиром на то, да се у конкретном случају не ради о управном поступку са две или више странака у којима се обавезно одржава расправа.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у диспозитиву на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима и предмет вратио управном органу, који је дужан да подносиоце захтева позове да захтев допуне у одређеном року, уз упозорење да ће, у противном, њихов захтев бити одбачен.

Имајући у виду наведено, разлози образложења побијане пресуде и закључка туженог органа се не могу прихватити, па је Врховни касациони суд одлучио као у диспозитиву на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима и предмет вратио управном органу који је дужан да отклони повреде поступка на које му је указано овом пресудом.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 14.06.2018. године, Узп1 6/2018

Записничар
Весна Мраковић,с.р.

Председник већа – судија
Мирјана Ивић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић